

Протокол № 2
засідання Координаційної ради з питань утвердження української
національної та громадянської ідентичності
від 19 листопада 2025 року

Присутні: члени Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності, запрошені для участі у засіданні (за списком)

Засідання проводилося у Клубі Кабінету Міністрів України за адресою: м. Київ, вул. Інститутська, 7.

СЛУХАЛИ:

1. Міністра молоді та спорту України Бідного М. В., який окреслив Координаційну раду як ключовий майданчик координації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності в умовах триваючої російської агресії, поінформував про діяльність платформи IDEM та проведення 6 листопада 2025 року відкритого експертного діалогу IDEM.DAY, наголосив на важливості використання його висновків під час реалізації Програми Президента України «1000 годин українського контенту» та плануванні роботи Координаційної ради на 2026 рік, окреслив питання порядку денного та закликав членів Координаційної ради до активної участі в обговоренні.

2. Віцепрем'єр-міністра з гуманітарної політики – Міністра культури України Бережну Т. В., яка наголосила, що Програма Президента України «1000 годин українського контенту» має бути прозорою, зрозумілою для творців та орієнтованою на реальні потреби суспільства, зазначила, що ідентичність базується на спільному розумінні історії, плану дій «тут і зараз» та спільному баченні майбутнього, відзначила важливість напрацювань Координаційної ради для узгодження спільних сенсів і дій, а також, враховуючи пріоритетність державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності як складової національної безпеки України, окреслила Координаційну раду як важливий майданчик для ініціатив у цій сфері та запропонувала центральним органам виконавчої влади спланувати на 2026 рік магістральні проєкти / заходи та ініціативи за напрямом української національної та громадянської ідентичності.

3. Заступника Керівника Офісу Президента України Ковальську О. О., яка наголосила, що питання української національної та громадянської ідентичності є елементом національної безпеки та одним із ключових інструментів захисту суспільства від ворожого впливу, підкреслила важливість послідовної державної політики у цій сфері, регулярної роботи Координаційної ради та практичної реалізації її рішень у гуманітарній політиці держави, поінформувала про діяльність експертної платформи IDEM та проведення 6 листопада 2025 року відкритого експертного діалогу IDEM.DAY, напрацювання якого покладено в

основу рекомендацій до Програми Президента України «1000 годин українського контенту», відзначила необхідність того, щоб кожен орган державної влади та громадянського суспільства усвідомлював свій конкретний внесок в утвердження української ідентичності.

I. Презентація роботи експертної платформи «IDEM».

СЛУХАЛИ:

1. Докторку філософських наук, професорку КНУ імені Тараса Шевченка, голову наглядової ради Українського культурного фонду Кривду Н. Ю., яка поінформувала про передумови створення та мету платформи як спільноти, що поєднує експертів, представників громадянського суспільства, діячів культури, науки, військових та інших активних учасників суспільних процесів.

Зазначила, що завданням платформи є вироблення світоглядної та ціннісної рамки для державної політики у сфері ідентичності, а не формування переліку адміністративних завдань для органів влади. Наголосила на необхідності широкого експертного діалогу, подолання монополізації дискурсу щодо української національної та громадянської ідентичності.

Поінформувала про проведення відкритого експертного діалогу IDEM.DAY, підкреслила високий рівень представництва державних органів, громадських організацій, культурних діячів та військових. Зазначила, що формат роботи заходу ґрунтувався на методиці «Світового кафе» та добровільній участі, а напрацювання можуть слугувати світоглядною основою для різних державних і суспільних ініціатив, зокрема в сфері освіти, культури, гуманітарної політики.

2. В. о. керівника громадської організації «Українська академія лідерства» Матейчук Є. І., яка підкреслила, що діяльність платформи спрямована передусім на формування відповідального суб'єкта – особистості, зокрема молодшої людини, яка усвідомлює себе творцем власного життя і майбутнього країни. Наголосила на важливості збереження фокусу на молодому поколінні в рамках роботи платформи, а також на необхідності створення середовища, де питання ідентичності, цінностей та бачення майбутнього України є предметом спільного обговорення.

ВИСТУПИЛИ:

1. Член Крайової ревізійної комісії молодіжної організації «Пласт – Національна Скаутська Організація України» Юзич Ю. П., який поставив питання щодо складу учасників платформи, зокрема залучення до її роботи представників пластового руху, та поцікавився механізмами участі молодіжних організацій у діяльності платформи.

2. Директорка з розвитку ТОВ «БІКЕРСТАФФ» Селега В. С., яка пояснила концепцію та назву платформи. Зазначила, що платформа спрямована на глибоке переосмислення української ідентичності як політичної та культурної.

3. Завідувач лабораторії національно-патріотичного виховання Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук Журба К. О., яка висловила позицію про недоцільність використання поняття «національний міф» у контексті формування політики пам'яті та ідентичності, наголосивши на важливості опори на історичну правду, історичну пам'ять та національну ідею як об'єднуючий чинник.

4. Міністр молоді та спорту України Бідний М. В., який підсумував обговорення першого питання, подякував доповідачам та учасникам за зауваження й пропозиції, наголосив на відсутності «монополії» на дискурс щодо ідентичності та на важливості широкого суспільного діалогу у цій сфері, а також запросив членів Координаційної ради надсилати письмові пропозиції до напрацьованих документів платформи «IDEM» та долучатися до її подальших зустрічей.

II. Рекомендації до Програми Президента України «1000 годин українського контенту».

СЛУХАЛИ:

1. Міністра молоді та спорту України Бідного М. В., який представив проект рекомендацій до Програми Президента України «1000 годин українського контенту», за результатами якого сформовано три блоки рекомендацій: ключові принципи та цінності програми, тематичні напрями створення продукту та додаткові організаційні рекомендації; представив перший блок – принципи й чесноти, що мають бути наскрізними критеріями для всього контенту (гідність на противагу комплексу меншовартості; безбар'єрність, інклюзія, різноманіття, мультикультурність, поліконфесійність; відповідальність перед собою та суспільством; людяність, свобода, воля, людиноцентричність; пріоритетність суспільного блага), а також другий блок – тематичні пріоритети створення контенту (гранд-наратив; постаті, титани, протагоністи, рольові моделі; майбутнє України, молодь, спільна візія майбутнього, «українська мрія»; українська мова та мови корінних народів; налаштованість українського суспільства до захисту України; меценатство та благодійність; світове українство та регіональне різноманіття), повідомив, що третій блок стосується організації програми.

2. Директора громадської спілки «Центр економічного відновлення» Криволапа К. К., який доповів про методику напрацювання тематичних напрямів програми на основі результатів експертних дискусій платформи «IDEM». Поінформував, що було здійснено порівняння початкового варіанту тематичних блоків програми від Міністерства культури України з напрацюваннями учасників IDEM.DAY, у тому числі щодо гранд-наративу, історичної пам'яті, символів політичної нації, ролі діаспори, образу майбутнього для молоді, розвитку україномовного цифрового контенту, меценатства, волонтерства, світового українства та регіональних

ідентичностей. Зазначив, що окремо були сформульовані організаційні рекомендації щодо уточнення методологічної рамки програми, визначення цільових аудиторій, залучення спеціалістів із форматів та каналів поширення контенту, а також щодо забезпечення експертної оцінки відповідності контенту ключовим цінностям.

ВИСТУПИЛИ:

1. Голова громадської організації «Центр соціальних змін і поведінкової економіки» Длігач А. О, який підтримав важливість Програми «1000 годин українського контенту» в контексті подолання патерналізму, наголосивши, що багато соціально-демографічних викликів (відтік молоді, перенесення бізнесу за кордон, зменшення народжуваності) пов'язані не лише з економічними чинниками і війною, а й з браком чіткого бачення майбутнього України. Висловив позицію, що українська ідентичність має бути орієнтована не тільки на осмислення минулого, а й на формування привабливого образу майбутнього (адаптивність, інноваційність, швидкість розвитку), та запропонував посилити відображення цих аспектів як у блоці цінностей, так і в тематичних напрямках контенту, а також врахувати вже наявні візії майбутнього, підготовлені громадянським суспільством і бізнес-спільнотами.

2. Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим Куришко О. М., яка подякувала за включення до рекомендацій питання розвитку і захисту мов корінних народів України та поінформувала про досвід Представництва щодо роботи з тимчасово окупованими територіями. Запропонувала окремо висвітлити тему спротиву на тимчасово окупованих територіях та розмежувати в програмі напрями «світове українство» й «регіональне різноманіття», аргументувавши це тим, що регіони України прагнуть розповідати власні історії та знаходити зв'язки з Кримом й іншими окупованими територіями. Наголосила на необхідності створення контенту, спрямованого як на збереження ідентичності українців за кордоном, так і на «виращування» української ідентичності у молоді, яка виїхала з окупованих територій і не мала досвіду життя на підконтрольній території України.

3. Віцепрем'єр-міністр з гуманітарної політики – Міністр культури України Бережна Т. В., яка окреслила бачення кінцевої мети Програми Президента України «1000 годин українського контенту» як прозорого й зрозумілого для творців контенту інструменту, що визначає державні пріоритети, але не обмежує свободу творчості. Наголосила, що завданням є знайти баланс між формулюванням державного запиту (через визначені теми й цінності) та збереженням простору для креативності митців у різних видах мистецтва й медіа.

4. Голова Українського інституту національної пам'яті Алфьоров О. А., який, посиляючись на власний досвід створення історичного аудіо- та відеоконтенту, звернув увагу на важливість роботи з форматами та каналами

поширення, зокрема в інтернеті, соціальних мережах, серед користувачів онлайн-ігор. Запропонував розглянути можливість формування окремої групи спеціалістів (у тому числі з комерційних радіостанцій, цифрових платформ тощо), які могли б допомогти адаптувати затверджені теми до специфіки сучасних медіа без спрощення змісту.

5. Докторка філософських наук, професорка КНУ імені Тараса Шевченка, голова наглядової ради Українського культурного фонду Кривда Н. Ю., яка уточнила, що напрацювання платформи «IDEM» мають розглядатися як «пул знань» та світоглядна рамка, яка може бути використана різними суб'єктами (зокрема, розробниками Програми «1000 годин українського контенту», законодавцями, іншими органами влади) для формування політики у сфері ідентичності. Підкреслила, що рекомендації IDEM.DAY не є прямим переліком завдань для Міністерства культури, а є джерелом сенсів і підходів, які можуть бути інтегровані до різних державних програм і нормативних актів.

6. Завідувач лабораторії національно-патріотичного виховання Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук Журба К. О., яка позитивно оцінила факт створення програми, але звернула увагу на ризики термінологічних і концептуальних формулювань у проекті рекомендацій, зокрема щодо «пріоритетності суспільного блага». Наголосила на важливості дотримання гуманістичної парадигми, за якої людина є найвищою цінністю, а держава – інструментом служіння людині, та зауважила, що некоректне формулювання може створювати враження підпорядкованості особистості «суспільному благу» як колективістській категорії.

7. Керівник проекту «Мобільна евакуація поранених» благодійного фонду «КОЛО» Солошенко І. Л., яка, спираючись на досвід роботи з пораненими військовослужбовцями, підтримала включення до ціннісних орієнтирів теми відповідальності та жертвності. Підкреслила, що для багатьох військових відчуття відповідальності за державу є буквальною готовністю віддати життя, і що український контент має чесно і чітко проговорювати цю реальність для цивільних.

8. Уповноважений із захисту державної мови Івановська О. П., яка звернула увагу на необхідність врахування потреб користувачів української жестової мови при створенні аудіовізуального контенту.

9. Директор Міжнародної благодійної установи «Центр національного відродження» Рондзістий Т. І., який висловив зауваження щодо дотримання процедур роботи Координаційної ради, зокрема своєчасного надсилання матеріалів до засідань, щоби члени ради мали змогу попередньо ознайомитися з документами та підготувати пропозиції. Повідомив, що за відсутності можливості завчасного опрацювання матеріалів утримається від голосування,

водночас підтвердив намір надіслати письмові пропозиції до проекту рекомендацій.

10. Голова правління громадської організації «Центр реформ та місцевого розвитку» Гінкул А. Г., який звернув увагу на необхідність запровадження механізмів оцінки якості контенту, що буде створюватися за програмою, для уникнення формалізму, «карго-культу» та дискредитації ідеї українського контенту. Запропонував передбачити в рекомендаціях окремі пункти щодо: а) якісної постановки завдань для творців контенту; б) залучення профільних експертів до розробки критеріїв якості та подальшого оцінювання продуктів; в) використання напрацювань Координаційної ради та платформи «IDEM» у підготовці державних цільових програм у сфері ідентичності.

11. Керівник відділу інформаційного забезпечення Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим Бондаренко Є. Р., який запропонував у межах тематики національної пам'яті та ідентичності окремо виокремити напрям інтеграції національної пам'яті корінних народів (зокрема, кримськотатарського народу) в загальноукраїнський наратив. Навів приклади співпраці з Українським інститутом національної пам'яті щодо висвітлення історії Кримського ханства та підкреслив потенціал такого підходу для посилення української політичної нації.

III. Різне.

СЛУХАЛИ:

1. Міністра молоді та спорту України Бідного М. В., який запропонував доручити центральним органам виконавчої влади спланувати та подати до Координаційної ради пропозиції щодо магістральних проєктів, заходів та ініціатив у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.

2. Віцепрем'єр-міністра з гуманітарної політики – Міністра культури України Бережну Т., яка підтримала цю пропозицію і поінформувала про видання відповідного доручення за підсумками засідання.

3. Керівника програми розвитку громадянського суспільства громадської організації «Український незалежний центр політичних досліджень» Лацибу М. В., який поінформував про прийняття Закону України про народовладдя на місцевому рівні, що передбачає обов'язок органів місцевого самоврядування ухвалити статuti територіальних громад. Закликав членів Координаційної ради використати це «вікно можливостей» для масштабування принципів Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» на рівні територіальних громад.

4. Керівника відділу інформаційного забезпечення Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим Бондаренка Є. Р., який запропонував на наступне засідання Координаційної ради винести на обговорення питання плану заходів до Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, з метою консолідації зусиль виконавців та посилення інформаційної й комунікаційної складової цього дня.

УХВАЛИЛИ:

Рекомендувати:

1. Міністерству молоді та спорту України:

підтримати діяльність громадської Платформи IDEM, діяльність якої спрямована на організацію експертного діалогу щодо ключових аспектів національної ідентичності.

Постійно;

надіслати Міністерству культури України пропозиції, напрацьовані за підсумком експертних тематичних дискусій IDEM.DAY щодо реалізації Програми Президента України «1000 годин українського контенту» (додаються).

До 24 листопада 2025 р.;

надіслати Міністерству культури України додаткові пропозиції, напрацьовані членами Координаційної ради за підсумком засідання Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності щодо реалізації Програми Президента України «1000 годин українського контенту».

До 5 грудня 2025 р.

2. Членам Координаційної ради опрацювати та, за необхідності, надати Мінмолодьспорту додаткові пропозиції до рекомендацій щодо реалізації Програми Президента України «1000 годин українського контенту», напрацьованих за підсумком експертних тематичних дискусій IDEM.DAY.

До 30 листопада 2025 р.

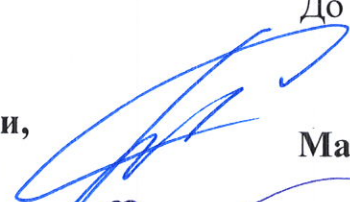
3. Міністерству культури України врахувати при реалізації Програми Президента України «1000 годин українського контенту» пропозиції щодо тематик контенту, за підсумком експертних тематичних дискусій IDEM.DAY.

4. Центральним органам виконавчої влади, науковим установам, інститутам громадянського суспільства подати пропозиції Мінмолодьспорту

щодо пріоритетів, та відповідно, питань порядку денного засідань Координаційної ради на 2026 рік.

До 15 грудня 2025 р.

**Міністр молоді та спорту України,
співголова Координаційної ради**

Матвій БІДНИЙ

**Заступник Керівника Офісу
Президента України, співголова
Координаційної ради**

Олена КОВАЛЬСЬКА

**Заступник Міністра молоді та
спорту України, секретар
Координаційної ради**

Уляна ТОКАРСЬКА

*Додаток
до протоколу № 2 засідання
Координаційної ради з
питань утвердження
української національної та
громадянської ідентичності
від 19 листопада 2025 року*

Перелік осіб – членів Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності та запрошених на засідання учасників Координаційної ради

БІДНИЙ Матвій Вікторович	—	Міністр молоді та спорту, співголова Координаційної ради
КОВАЛЬСЬКА Олена Олександрівна	—	Заступник Керівника Офісу Президента України, співголова Координаційної ради (за згодою)
ТОКАРЄВА Уляна Дмитрівна	—	Заступник Міністра молоді та спорту, секретар Координаційної ради
АЛФЬОРОВ Олександр Анатолійович	—	голова Українського інституту національної пам'яті
БАЙДАЧНИЙ Віктор Сергійович	—	Перший заступник Міністра у справах ветеранів
БЕНЮХ Олександр Володимирович	—	представник Служби безпеки України (за згодою)
БЕРЕЖНА Тетяна Василівна	—	Віце-прем'єр-міністр з гуманітарної політики України – Міністр культури України
БОНДАРЕНКО Євген Романович	—	керівник відділу інформаційного забезпечення Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим (за згодою)
ГЕРАСИМЕНКО Олександр Олександрович	—	президент громадської організації «Інститут політико-правових та релігійних досліджень» (за згодою)
ГІНКУЛ Андрій Георгійович	—	голова правління громадської організації «Центр реформ та місцевого розвитку» (за згодою)
ДЛІГАЧ Андрій Олександрович	—	голова громадської організації «Центр соціальних змін і поведінкової економіки» (за згодою)

ЖУРБА Катерина Олександрівна	—	завідувач лабораторії національно-патріотичного виховання Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук (за згодою)
ЗАЛЮБОВСЬКА Любов Володимирівна	—	директорка програм та розвитку громадської організації «GoGlobal» (за згодою)
ІВАНОВСЬКА Олена Петрівна	—	Уповноважений із захисту державної мови
КЛИМОВА Наталія Григорівна	—	заступниця директора громадської організації «ІСАР Єднання» (за згодою)
КРИВДА Наталія Юріївна	—	доктор філософських наук, професор КНУ імені Тараса Шевченка, голова наглядової ради Українського культурного фонду (за згодою)
КУЗЬМИЧОВА Надія Юріївна	—	заступник Міністра освіти і науки
КУРИШКО Ольга Миколаївна	—	Постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим (за згодою)
ЛАЦИБА Максим Валерійович	—	керівник програми розвитку громадянського суспільства громадської організації «Український незалежний центр політичних досліджень» (за згодою)
МАТЕЙЧУК Євгенія Іванівна	—	в. о. керівника Української академії лідерства (за згодою)
МОЙСЮК Євген Георгійович	—	Заступник Міністра оборони
НАЗИМКО Єгор Сергійович	—	заступник директора Департаменту освіти, науки та спорту МВС
ОСТРИЖНИЙ Валентин Вікторович	—	заступник командувача Національної гвардії України (по роботі з особовим складом)
РОМАНОВ Віталій Вікторович	—	заступник начальника управління ювенальної превенції Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України

РОНДЗІСТИЙ Тарас Іванович	—	директор Міжнародної благодійної установи «Центр національного відродження» (за згодою)
СЕЛЕГА Вероніка Сергіївна	—	директорка з розвитку Bickerstaff.345 (за згодою)
СЕМІРГА Олександр Михайлович	—	голова Крайової Управи Спілки Української Молоді в Україні (СУМ в Україні) (за згодою)
СОЛОШЕНКО Ірина Леонідівна	—	керівник проєкту «Мобільна евакуація поранених» благодійного фонду «КОЛО» (за згодою)
ФАРИНА Ольга Максимівна	—	головний спеціаліст відділу з питань освіти і науки, молодіжної політики, фізичної культури та спорту Департаменту гуманітарної політики Секретаріату Кабінету Міністрів
ФЕРЕНЧАК Ярослав Іванович	—	голова Всеукраїнської громадської організації «Молодий Народний Рух» (за згодою)
ЧЕРНИШОВА Аліна Олександрівна	—	голова Національної Ради громадської організації «Національна Організація «Скаути України» (за згодою)
ЮЗИЧ Юрій Петрович	—	член Крайової ревізійної комісії молодіжної організації «Пласт – Національна Скаутська Організація України» (за згодою)

Запрошені на засідання Координаційної ради

БЕВЗА Богдан Петрович	—	заступник голови правління громадської організації «Центр реформ та місцевого розвитку»
БИКОВ Сергій Сергійович	—	представник Мінмолодьспорту
БОРДАКОВА Марія Андріївна	—	головний спеціаліст відділу реалізації програм управління утвердження української національної та громадянської ідентичності Мінмолодьспорту

ВАЩЕНКО
Олена Олексіївна

— в.о. директора департаменту світового українства та гуманітарної взаємодії Міністерства закордонних справ України

ВЕРНЕР
Ігор Євгенійович

— заступник голови Державної служби України з етнополітики та свободи совісті з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

ГАВРИШ
Олег Олегович

— головний консультант кабінету керівника Офісу Президента України

ГЛАДЧЕНКО
Ярослав Миколайович

— представник Мінмолодьспорту

ГОНТАРЕНКО
Наталія Василівна

— в. о. начальника управління утвердження української національної та громадянської ідентичності Мінмолодьспорту

ЕРІНЧАК
Олексій Сергійович

— засновник книгарні «Сенс»

КВІТКА
Марія Костянтинівна

— співачка, фольклористка

КЛЮЧКОВСЬКА
Ярина Юріївна

— експертка з комунікацій

КОТВИЦЬКА
Марія Валеріївна

— членкиня Наглядової ради благодійного фонду «КОЛО»

КРИВОЛАП
Кирило Костянтинович

— директор громадської спілки «Центр економічного відновлення»

КУЦЕНКО
Юрій Миколайович

— керівник служби з питань соціальної та гуманітарної безпеки Апарату РНБО України

МАКСИМОВИЧ
Володимир Сергійович

— головний консультант відділу молодіжної політики та спорту Офісу Президента України

НАУМЧИК
Марія Анатоліївна

— керівниця з комунікацій громадської організації «Українська академія лідерства»

ПАЖІЦКІ
Каталін

— членкиня правління громадської спілки «Національна молодіжна рада України»

ПОТЄХІНА
Ольга Володимирівна

— начальник відділу реалізації програм управління утвердження української національної та громадянської ідентичності Мінмолодьспорту

ПОТОЦЬКА-ПРЕСІЧ
Надія Миколаївна

— представниця Міністерства культури
України

РОМАНЕНКО
Владислав Вікторович

— головний спеціаліст відділу формування та
координації політики управління
утвердження української національної та
громадянської ідентичності
Мінмолодьспорту

ТОВСТА
Леся Анатоліївна

— заступник директора Департаменту-
начальник відділу фізичної культури,
спорту та молодіжної політики
Департаменту видатків бюджету
соціальної сфери Міністерства фінансів
України

ШИДЛЮХ
Юрій Володимирович

— заступник начальника управління -
начальник відділу організації заходів,
національно-патріотичного виховання та
внутрішніх комунікацій управління
морально-психологічного забезпечення
Департаменту персоналу Державної
прикордонної служби України

ЯКОВЕНКО
Катерина Анатоліївна

— представник Мінмолодьспорту
